

The role of Trakya Development Agency on Thrace Region tourism

Güsel Çiftçi¹, Ali Çakır², Gülay Çakır³

Abstract

Thrace Region is one of Turkey's most important destination with its historical, cultural and natural assets of Tekirdag, Edirne and Kırklareli having composed and undeniable tourism potential of the province. Trakya Development Agency, in accordance with the potential of Kırklareli, Edirne and Tekirdag provinces, works towards including the development of the tourism sector in the region. The Region has an important tourism potential and there are various initiatives for the recognition of the tourism sector in the region. With that aim, Development Agency supports and prepares reports on regional tourism. The aim of this study is to determine the impacts of Thrace Development Agency's activities and areas of responsibility on Thrace region tourism. In that study Trakya Development Agency's role on tourism were investigated. The qualitative research method was used to analyze the research and Trakya Development Agency's annual reports (reported between 2009-2016) were investigated. In the line with the obtained data, both positive and negative effects on tourism of Trakya Development Agency were identified and studied.

Keywords: Trakya Development Agency, Thrace Region, tourism, TR21 region.

Extended Abstract in English is at the end of this document

Trakya Kalkınma Ajansı'nın Trakya Bölgesi (TR21) turizmi üzerindeki rolü

Öz

Trakya Bölgesi tarihi, kültürel ve doğal varlıkları ile Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerinden oluşan ve yadsınamayacak bir turizm potansiyeline sahip olan, Türkiye'nin önemli destinasyonlarından birisidir. Trakya Kalkınma Ajansı da bölgenin potansiyeline uygun olarak Kırklareli, Edirne ve Tekirdağ illerini kapsayan bölgede turizm sektörünün gelişmesi yönünde çalışmalar yapmaktadır. Önemli bir turizm potansiyeli olan bölgenin turizm sektöründe tanınması için çeşitli girişimlerde bulunmaktadır. Bu kapsamda proje destekleri vermekte, bölge turizmi ile ilgili raporlar hazırlamaktadır. Bu çalışmanın amacı, Trakya Kalkınma Ajansı'nın faaliyet ve sorumluluk alanı olan Trakya Bölgesi turizmi üzerindeki etkilerini belirlemektir. Araştırmada Trakya Kalkınma Ajansı'nın bölge turizmi üzerindeki rol, görev ve çalışmaları araştırılmıştır. Bu amacı gerçekleştirmek için nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmış ve Trakya Kalkınma Ajansı tarafından 2009- 2016 yılları arasında hazırlanmış olan faaliyet raporları incelenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda Ajans'ın Trakya Bölgesi turizmi üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri tespit edilerek, incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: Trakya Kalkınma Ajansı, Trakya Bölgesi, turizm, TR21 Bölgesi.

To cite this article: Çiftçi, G., Çakır, A., Çakır, G. (2016). Political crisis' and their implications on heritage sites: The case of Turkey. *Journal of Tourism Theory and Research*, 2(2), 112-121. DOI: 10.24288/jttr.279183

Alıntı için: Çiftçi, G., Çakır, A., Çakır, G. (2016). Political crisis' and their implications on heritage sites: The case of Turkey. *Journal of Tourism Theory and Research*, 2(2), 112-121. DOI: 10.24288/jttr.279183

¹ Öğr.Gör.Dr., Namık Kemal Üniversitesi Malkara MYO, guciftci@nku.edu.tr

² Öğr.Gör., Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar MYO, alicakir@klu.edu.tr

³ Öğr.Gör., Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar MYO, gulay.cakir@klu.edu.tr

1. Giriş

Günümüzde Kalkınma Ajansları buldukları bölgenin yerel kalkınmasındaki en önemli aktörlerden biridir. Trakya Bölgesi'nde bu görevi Trakya Kalkınma Ajansı üstlenmektedir. Ajan kurulduğu günden bugüne kadar geçen zaman diliminde birçok turizm tabanlı çalışma yapmıştır. Bölgede turizmin gelişmesi için projeler ve faaliyetler yürütmüş, proje hibe destekleri vermiş, bölge turizmi ile ilgili raporlar ve planlar hazırlamıştır. Yapılan tüm bu çalışmalar bölgenin yerel kalkınması ve geleceği açısından çok önemlidir. Bu makalede Trakya Kalkınma Ajansı tarafından yapılan tüm çalışmaların amacına yeterince ulaşip ulaşmadığı, somut başarı ölçütleri üzerinden irdelenmeye çalışılmıştır. Yapılan çalışmada Trakya Kalkınma Ajansı'nın turizm alanında çok önemli çalışmalar yaptığı, fakat bu çalışmaların somut çıktılara aynı düzeyde yansımadağı tespit edilmiştir.

2. Kavramsal çerçeve

2.1. Kalkınma Ajansı kavramı

Kalkınma ajansları, merkezi hükümetten bağımsız bir idari yapıda sınırları çizilmiş bir bölgenin sosyo-ekonomik koşullarını geliştirmek amacıyla 1930'lu yıllardan itibaren kurulmaya başlanmıştır. Bu konudaki ilk örnek 1933 yılında Amerika-Tennessee Vadi Otoritesi (TVA)'dir. Bölgesel kalkınma ajansları ise Avrupa Birliği'nin etkisiyle yapılanmıştır (Özkul ve Demirer, 2012: 162).

Gelişmiş ülkelerin uzun yıllardır faydalandığı, gelişmekte olan ülkelerde de sayıları giderek artan kalkınma ajansları farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Avrupa Bölgesel Kalkınma Ajansları Birliği kalkınma ajansı kavramını "operasyonel bir yapıda olan ajanslar, sektörel ve genel kalkınma problemlerini tanımlayan, bunların çözümüne yönelik imkânları ve fırsatları ortaya koyarak çözüm getiren projeleri destekleyen kuruluşlardır" şeklinde tanımlamaktadır (EURADA, 2016: 16). Halkier'e göre, merkezi hükümet ve yerel yönetim ana yapısının dışında, çoğunlukla temel politika araçlarını kullanarak yerel iktisadi kalkınmayı destekleyen, bölgesel çapta yerleşik, kamu tarafından finanse edilen kurumlar kalkınma ajansıdır (Arslan, 2016: 32). Bir diğer tanıma göre kalkınma ajansı sınırları belirlenmiş bir bölgenin sosyo-ekonomik koşullarını iyileştirmek için merkezi hükümetten bağımsız bir idari yapıda kurulan ajanslardır (Berber

ve Çelebi, 2005: 146). Türkiye'de kalkınma ajansları, Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda kendine özgü çalışma ve finansman mekanizmasına sahip, kâr amacı gütmeyen, çabuk karar alıp uygulayabilen, merkezi ve yerel idarelerin dışında kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını bir araya getiren, kamu tüzel kişiliğine sahip Bakanlar Kurulu kararı ile kurulan kalkınma birimleridir (Ankara Kalkınma Ajansı, 2016).

Türkiye'de kalkınma ajanslarının kurulmasına 25.01.2006 tarihli ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun ile karar verilmiştir. Kalkınma ajansları, bölgeler esas alınarak, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan'ın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile kurulmaktadır. Ajansların görev ve yetkileri şunlardır (Resmi Gazete, 2016):

- Yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına teknik destek sağlamak,
- Bölge plân ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak,
- Bölge plan ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak,
- Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plân ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek,
- Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek,
- Dördüncü maddenin ikinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde ajansa tahsis edilen kaynakları, bölge plân ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak,
- Bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek,

- Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak,
- Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek,
- Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek,
- Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak,
- Ajansın faaliyetleri, malî yapısı ve ajansla ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmak.

2.2. Trakya Kalkınma Ajansı

Günümüzde bölgesel kalkınma ve yerel kalkınma anlayışı ulusal kalkınma anlayışına oranla daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Yerel kalkınma anlayışı, yerel dinamiklerin harekete geçirilerek yerel toplumun ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal alanlarda sürdürülebilir kalkınma ilkelerine uygun olarak gelişim süreci sağlamayı amaçlayan bir yaklaşımdır (Pektaş, 2010: 7). Bu kapsamda bölgesel kalkınmanın daha etkin ve hızlı ilerleyebilmesi için bölgesel çapta faaliyet gösteren kalkınma ajansları kurulmuştur (DPT, 2016). Trakya Kalkınma Ajansı da bölgesel kalkınmanın önemli bir aktörü olarak, Bakanlar Kurulu'nun 14.07.2009 tarih ve 2009/15236 sayılı kararname ile Tekirdağ ili merkez olmak üzere TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) Bölgesi Kalkınma Ajansı olarak kurulmuş ve kuruluşu Resmi Gazete'nin 25.07.2009 tarihli 27299 sayılı nüshasında yayımlanmıştır (Trakya Kalkınma Ajansı, 2016). Ajansın temel amaçları, ekonomik ve sosyal potansiyelin ortaya konularak bölge cazibesinin artırılması ve bölgenin gerek ulusal gerekse uluslararası arenada tanıtımının yapılması; bölgede üretim ve istihdamı arttırmaya yönelik faaliyetlerin desteklenmesi; insan kaynakları kapasitesinin analizi ve geliştirilmesidir. Trakya Kalkınma Ajansı bölgede

kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının bir araya getirilmesi, işbirliği içinde çalışmalar ile planlama ve koordinasyon çalışmalarının yapılması gibi faaliyetleri yürütmektedir. Sosyo-ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesi için küçük ve orta büyüklükteki işletmelere, kamu kurum ve kuruluşlarına, üretici birliklerine ve derneklere mali destekler vermektedir. Doğrudan faaliyet desteği ile belirlenen alanlarda fizibilite ve planlama çalışmaları yapılması sağlamakta, teknik destek ile kurumların insan ve hizmet kapasiteleri geliştirilmesine yardımcı olmaktadır (Trakya Kalkınma Ajansı, 2016: 4).

Bu çalışmalara ek olarak Trakya Kalkınma Ajansı Kırklareli, Edirne ve Tekirdağ illerini kapsayan bölgede turizm sektörünün gelişmesi yönünde de çalışmalar yapmaktadır. Önemli bir turizm potansiyeli olan bölgenin bu alanda tanınması ve turizm destinasyonu olması için çeşitli girişimlerde bulunmaktadır. Bu kapsamda projeler ve faaliyetler yürütmekte, proje hibe destekleri vermekte, bölge turizmi ile ilgili raporlar ve planlar hazırlamaktadır. Trakya Bölgesi 2010-2013 ve 2014-2023 bölge planları oluşturulmuştur. 2012 yılında ise "Trakya Bölgesi Turizm Potansiyeli" araştırması yapılmış ve bunun sonucunda bir rapor hazırlanmıştır. 2014-2023 bölge planı kapsamında ihtisas kurulları oluşturulmuş ve bu komisyonlarca bölge turizminin geliştirilmesi yönünde raporlar yazılmıştır. Ancak ihtisas kurullarının hiçbirisinin ana konusunun turizm olmadığı tespit edilmiştir. Trakya Bölgesi Turizm Master Planı Turizm Potansiyeli Araştırması yürütülmüş ve bu araştırma sonucunda master planı oluşturulmuştur. Bu plan, beş temel amaca sahiptir (Trakya Kalkınma Ajansı, 2012: 5):

- Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde Trakya kimliğinin oluşturulması,
- TR 21 Trakya Bölgesi'nin ulusal ve uluslararası turizm pazarından aldığı payın artırılması,
- Turizmin çeşitlendirilmesi ve dört mevsime yayılması,
- Ziyaretçiler için turizm deneyiminin farklılaştırılması ve kalite yönünden ziyaretçi memnuniyetinin sağlanması,
- Yerel paydaşların turizmin geliştirilmesi ve uygulanması faaliyetlerine katılımlarının sağlanması.

2.3. Trakya Bölgesindeki turizm faaliyetleri

Trakya Bölgesinde yer alan Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illeri doğal, kültürel ve tarihi varlıklarıyla önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Bu üç il aynı zamanda Türkiye'nin önemli turizm destinasyonlarından biri olma potansiyeline sahiptir. Trakya Bölgesi, Türkiye'de benzeri olmayan bir konuma sahiptir. Bölge'nin Karadeniz, Ege Denizi ve Marmara Denizi'ne kıyısı bulunmaktadır.

Bölgede bulunan Edirne ili, Türkiye'nin Yunanistan sınırına en yakın ilidir. Aynı zamanda Bulgaristan'la da sınır komşusu olan il, Türkiye'nin Avrupa'ya kara ve demiryolu ile bağlantısını sağlayan beş adet sınır kapısına sahiptir. Bunlar Kapıkule, İpsala, Pazarkule, Uzunköprü ve Hamzabeyli sınır kapılarıdır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2015). İlde bulunan sınır kapıları il merkezine ve kapıların bulunduğu ilçelere çok sayıda turist gelmesini sağlamaktadır. Gerek konumu, gerek tarihsel geçmişi, gerekse sahip olduğu kültürel zenginlikler Edirne'yi turizm bakımından çok önemli bir şehir haline getirmektedir (Edirne Belediyesi, 2015). Edirne, Anadolu'yu Avrupa'ya birleştiren stratejik konumu nedeniyle birçok uygarlığın iz bıraktığı zengin bir tarihe ve kültüre de sahiptir. Osmanlı Devletine başkentlik yapmış olan Edirne il geneli incelendiğinde Osmanlı Döneminde Türk kültürünü yansıtan 715 adet tarihi eserin varlığı dikkat çekmektedir. Ayrıca il genelinde 105 adet sit alanı mevcuttur (Edirne Valiliği, 2015). Tarihi varlıklar dışında ilde turistik değere sahip olan festivaller de düzenlenmektedir. Edirne'de baharın habercisi olarak kabul edilen Kakava ve Hıdrellez Festivali Mayıs ayının ilk haftası kutlanmaktadır. Bando ve Ciğer Festivali ve dünyada bir ilk olan Klarnet Festivali de Edirne'de düzenlenmektedir. Çok önemli bir diğer festival ise Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'dir. Yüzyıllarca kuşaktan kuşağa aktarılarak günümüze ulaşan büyük bir spor ve kültür etkinliğidir. Edirne'yi turistik bakımdan çok önemli kılan bir diğer nokta ise Edirne'nin UNESCO Kültür Mirası Listesi'nde yer alan Selimiye Cami ve Külliyesi'ne sahip olmasıdır. Edirne'de bulunan Selimiye Cami, Osmanlı padişahı II. Selim'in Mimar Sinan'a yaptırdığı camidir. Mimar Sinan'ın 90 yaşında yaptığı ve "ustalık eserim" dediği Selimiye Camii gerek Mimar Sinan'ın gerek Osmanlı mimarisinin en önemli yapıtlarından birisidir. 2000 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası Geçici

Listesi'ne dâhil edilen Selimiye Camii ve Külliyesi, 2011 yılında Dünya Mirası olarak tescil edilmiştir (UNESCO Alan Yönetim Ofisi, 2015). Ayrıca Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali de Avrupa'da düzenlenen ve Türkiye'nin 2008 yılında ilk defa katıldığı "Avrupalı Seçkin Destinasyonlar Ödülünü kazanarak, 16 Kasım 2010 tarihinde UNESCO'nun "İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras Temsili Listesi'ne dâhil olmuştur (Kırkpınar Yağlı Güreşleri Resmi Sayfası, 2015). Edirne ili, Enez ve İpsala ilçesi sınırları içerisinde yer alan Pamuklu ve Küçük gala göllerini kapsayan 2369 Ha'lık alan 1991 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile Tabiatı Koruma Alanı olarak ilan edilmiş olup 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 3. maddesi gereğince 2005 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile sınırları genişletilerek 6.087 hektara çıkartılarak Milli Park olarak ilan edilmiştir. Gala Gölü Milli Parkı; sulak saha, göl ve orman ekosistemlerini ve bu ekosistemlerde barınan çeşitli canlı türlerini barındırmaktadır (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2016). Edirne hem tarihi, hem doğal, hem de sahip olduğu kültürel ve doğal zenginliklerle turizm bakımından çok önemli bir şehirdir.

Edirne'nin yanı sıra Tekirdağ da gerek stratejik konumu, gerek kültürel değerleriyle, gerek tarihi ve doğal güzellikleriyle önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. İlin Marmara Denizine ve Karadeniz'e kıyısı bulunmaktadır. Ganos Dağlarının tamamı ve Istranca Dağlarının bir bölümü il sınırları içerisinde yer almaktadır. Her yıl yapılan Tekirdağ Kiraz Festivali, Trakya Bağ Bozumu ve Ekoloji Festivali ile Ergene Boza Festivali gastronomi turizmi açısından önemli etkinliklerdir. Şarköy Uçmaktare'de düzenlenen Yamaç Paraşütü Şenlikleri ise birçok yerli ve yabancı turisti bölgeye çekmektedir. Türkiye'nin ilk şarap müzesi burada yer almaktadır. Trakya Bağ Rotasında yer alan ilde bağ bozumu turları düzenlenmektedir. Pek çok uygarlığı ev sahipliği yapmış olan ilde çok sayıda arkeolojik kazı alanları ve tarihi yapılar bulunmaktadır. İlde yapılan başlıca turizm çeşitleri ise şunlardır: Kültür turizmi, deniz turizmi, doğa yürüyüşü, kampçılık, karavan ve yamaç paraşütüdür.

Kırklareli ise Trakya Bölgesi'nin Bulgaristan sınırında ve Karadeniz'e kıyısı olan ilidir. Özellikle yaz aylarında kampçılık, doğa sporları ve deniz turizmi konularında büyük bir potansiyele sahiptir. Buna ek olarak, Kuzey ve kuzeydoğusunda Istranca Dağları'na yaslanmış olan Kırklareli; ormanları, gölleri, İğneada

ve Kıyıköy sahillerinin henüz yeni keşfedilmekte olan doğal güzellikleri yanında, çok sayıdaki kaleleri, mağaraları, höyükleri, tümülüsleri, dolmenleri, kaya manastırları, camileri, hamamları, köprüleri ve daha pek çok kültürel değerleri ile doğa ve tarih cenneti bir bölgedir. Her mevsim turizm hareketliliğinin yaşanabildiği kültür turizmi, mağara turizmi, av ve doğa turizmi, kamping ve karavan turizmi, gençlik turizmi ve trekking gibi turizm çeşitliliğine sahiptir (Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2016). İl sınırları içerisinde bulunan İğneada Milli Parkı zengin bir flora ve faunayı bünyesinde barındırmaktadır. Longoz ormanları ise birçok ekosistemin bir arada olduğu özel bir alandır. İlde yapılan Trakya Gastronomi Festivali, Karahıdır Kiraz Şenlikleri, Karagöz Kültür Sanat ve Kakava Festivali, Yayla Bolluk Bereket Hasat ve Bağ Bozumu Şenlikleri, Pavli Panayırı, Demirköy Çilek Festivali, Hamitabat Sucuk Festivali gastronomi turizminin gelişmesi açısından önemli faaliyetlerdir.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın amacı

Trakya Kalkınma Ajansı kurulduğu 2009 yılından itibaren günümüze kadar geçen zaman diliminde turizm alanında pek çok projeye hibe desteği vermiş, proje yürütmüş, rapor ve plan hazırlamıştır. Bu çalışmanın amacı, Trakya Kalkınma Ajansı'nın faaliyet ve sorumluluk alanı olan Trakya Bölgesinde, yürüttüğü çalışmaların turizm sektörü üzerindeki etkilerini belirlemektir.

3.2. Araştırmanın yöntemi

Araştırmada veriler, nitel araştırma tekniklerinden doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Doküman incelemesi, önceden var olan ya da oluşan materyallerin kullanılmasına yönelik bir tekniktir (Scott ve Morrison, 2005). Bu tür araştırmalarda, araştırmacı ihtiyacı olan veriyi gözlem veya görüşme yapmadan elde edebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Doküman analizi, sosyal bilimler alanında yaygın olarak kullanılmakta, önemli bilgi kaynağı olarak görülmektedir. Bu araştırmada, Trakya Kalkınma Ajansı'nın bölge turizmi üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır ve bu amacı

gerçekleştirmek için kullanılan veriler doküman olarak hazır bulunduğu için bu yöntem kullanılmıştır.

3.3. Araştırmanın evren ve örnekleme

Araştırma alanını Trakya Bölgesi oluşturmaktadır. Bölgede faaliyet Trakya Kalkınma Ajansı'nın 2009-2015 yıllarında hazırlanan faaliyet raporları incelenmiştir. Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2009-2015 yılları arasında hazırlanan otel doluluk oranları ve yabancı ziyaretçi sayılarına ilişkin raporlar incelemeye dâhil edilmiştir.

4. Bulgular ve tartışma

Trakya Kalkınma Ajansı tarafından faaliyete geçtiği tarihten günümüze çok sayıda rapor ve plan hazırlanmıştır. Hazırlanan bu rapor ve planların amacı bölge gelişimine katkı sağlayacak potansiyel faaliyet alanlarının ortaya çıkarılması ve harekete geçirilmesidir. Bu kapsamda turizm ile ilgili olarak hazırlanan plan ve raporlar aşağıdaki gibidir:

- 2014-2023 Bölge Planı
- TR21 Trakya 2010-2013 Bölge Planı
- Trakya Bölgesi Turizm Master Planı
- Trakya Bölgesi Turizm Potansiyeli Araştırma Raporu
- Trakya Bölgesi Turizm Master Planı Mevcut Durum Raporu
- Trakya Bölgesi Turizm Master Planı Trakya'da Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi Raporu
- Bölgesel Kalkınma Dinamikleri: Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ için Orta Gelir Tuzağından Çıkış Stratejileri ve 2023 Senaryoları
- Yıllık Faaliyet Raporları (2009-2015)

Yukarıda belirtilen plan ve raporlara ek olarak Trakya Kalkınma Ajansı'nın her yıl yapmış olduğu faaliyetler için hazırladığı yıllık faaliyet raporları bulunmaktadır. Aynı zamanda birer sonuç niteliği taşıyan bu raporlarda hedeflenenler değil de gerçekleştirilen aktiviteler yer almaktadır. Bu nedenle bu çalışmada 2009-2015 yıllarında hazırlanan yıllık faaliyet raporları analiz edilmiştir.

Tablo-1. 2009-2015 Yıllarında hazırlanan Trakya Kalkınma Ajansı faaliyet raporlarında turizm ile ilgili faaliyetler

Rapor Yılı	Turizm İle İlgili Faaliyetler
2009	Ajans 2009 yılında açıldığı için bu döneme ait herhangi bir faaliyet bulunmamaktadır.
2010	2010-2013 TR21 Trakya Bölge Planı hazırlanmıştır.
2011	Trakya Bölgesi Turizm Master Planı hazırlıklarına başlanarak, bölge turizm envanteri hazırlanmıştır.
	Karadeniz Bölgesi'ndeki Turizm Yolları isimli, 803.068 € bütçeli projede lider ortak olarak görev almıştır.
	Bölgenin tanıtımına yönelik İngilizce ve Türkçe olmak üzere 4.000 adet broşür hazırlanmıştır.
2012	TR21 Trakya Bölgesi'nde yer alan üç il ve 23 ilçe merkezini tanıtmaya yönelik olarak hazırlanan Trakya tanıtım ve istatistik kitapçığı hazırlanmıştır.
	16. Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat (EMITT) Fuarı hazırlıkları kapsamında bölge turizm haritası oluşturulmuştur.
	16. Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı'nda bölgenin tanıtımı için katılım sağlanmıştır.
	Çalışmalarına 2011 yılında başlanan TR21 Turizm Master Planı strateji ve eylem planı taslağı Haziran 2012 itibarıyla tamamlanmıştır.
	15 Mart 2012'de İstanbul'da kırka yakın tur operatörünün katıldığı odak grup toplantısı düzenlenmiş ve bölge turizminin geliştirilmesi için ulusal çapta hizmet veren seyahat acenteleri ve tur operatörleri ile görüşülmüştür.
	Edirne, Tekirdağ, Kırklareli il turizm çalıştayları düzenlenmiştir.
	Kırklareli Vize İlçesi için Cittaslow sakin şehir konseptinin belirlenmesi ve Vize'nin Uluslararası Sakin Şehirler Birliği'ne kabul edilmesine yönelik çalışmalar Kırklareli Yatırım Destek Ofisi tarafından takip edilmiş ve destek olunmuştur.
2013	17. Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat (EMITT) Fuarı hazırlıkları çerçevesinde TR21 Trakya Bölgesi için yeni bir turizm haritası oluşturulmuş ve fuar katılımı sağlanmıştır.
	Turizm potansiyeli tanıtım çalışmaları kapsamında 12 Haziran 2013'te BAEST ve Burgas Bölgesel Turizm Odası'nın işbirliğiyle, Kırklareli Yatırım Destek Ofisi, Bulgar tur-operatörleri ve turizm sektöründe yer alan firma sahiplerini Kırklareli'nde karşılamak için gerçekleştirilen organizasyonda 40 kişilik heyete Kırklareli'ndeki kırsal turizm olanakları tanıtılmıştır. Bu çalışmalar çerçevesinde Türkçe-Bulgarca dillerinde Kırsal Turizm Broşürü, 'Trakya Turizm Teşvikleri' konusunda İngilizce broşür ve posterler hazırlanmıştır.
2014	Trakya Turizm Platformu ve Trakya Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan Turizm Master Planı'nda değinilen konuların hayata geçirilmesi, turizm projelerinde mükemmeliğin önüne geçilmesi ve benzer alanlarda proje üreten paydaşlar arasında işbirliğinin güçlendirilmesi amacı ile ilk toplantısını gerçekleştirmiştir.
	Kırklareli ilinde, kırsal turizmin geliştirilmesi faaliyetleri kapsamında, Dupnisa Mağarası ve yakın çevresindeki köylerin eko-turizme kazandırılması için rekreasyon bölgeleri düzenlenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır.
2015	Trakya turizm filmi hazırlanmıştır.
	Trakya Kalkınma Ajansı koordinasyonunda oluşturulan ve içerisinde bölgede yer alan üç Üniversite, Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Edirne ve Kırklareli Belediyeleri ile Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi ile Trakya TÜRİSAB Bölge temsilciliğinin yer aldığı Trakya Turizm Platformu kurulma çalışmaları başlatılmış ve ilgili oluşum bir proje hazırlamıştır.
	Trakya Kalkınma Ajansı, Trakya Turizm Platformu'yla işbirliği halinde tur operatörlerini Trakya'da ağırlamıştır.
	Londra Ticaret Müşavirliği işbirliğiyle World Travel Market Fuarı'nda Türkiye Cumhuriyeti Londra Büyükelçiliği, İngiltere Kültür ve Tanıtma Müşavirliği ve Türk İngiliz Ticaret ve Sanayi Odası işbirliğiyle "Trakya'da Turizm ve Yatırım Ortamı Tanıtımı Resepsiyonu" düzenlenmiştir.
	Japon ve İngiliz gezi blog yazarları bölgede misafir edilerek, Trakya Bölgesi tanıtılmıştır.
	World Travel Market Turizm Fuarı'na katılım sağlanmıştır.
	Karadeniz Havzası Sınır Ötesi İşbirliği Programı çerçevesinde uygulanan "Karadeniz Havzası Turizm Yolları" projesi kapsamında 25-27 Eylül 2015 tarihlerinde Bulgaristan'ın Burgaz şehrinde "Karadeniz Havzası Geleneksel El Sanatları ve Bölgesel Turizm Ürünleri Tanıtım Günleri" festivaline yerel tur operatörleri ve geleneksel ürün üreticileriyle katılım sağlanmıştır. Ayrıca proje ortaklarına yönelik "Kırsal Turizm" konusunda seminer düzenlenmiştir.

Tablo 1’de 2009-2015 yılları arasında Trakya Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan faaliyet raporları incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda faaliyet raporlarında turizm ile ilgili olan çalışmalar tespit edilmiştir. Özellikle 2015 yılında turizm alanındaki çalışmalara ağırlık verildiği görülmektedir.

Tablo 2’de Trakya Kalkınma Ajansı tarafından 2010-2016 yılları arasında turizm ile ilgili konularda kabul edilen proje sayısı verilmektedir. Belirtilen tarihler arasında turizm alanında toplam 76 adet proje desteklenmiştir. 2009-2010 yıllarında Ajans yeni açıldığı için sadece iki adet proje desteklenmiştir. Ancak 2011 yılı itibariyle kabul edilen proje sayısında önemli bir artış yaşandığı görülmektedir.

Tablo 3’te 2009-2015 yılları arasında Trakya Bölgesi’ndeki illerde (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) faaliyet gösteren otellerin doluluk oranları verilmektedir. Trakya Kalkınma Ajansı’nın faaliyete geçtiği tarihten itibaren otellerin doluluk oranlarında

çok büyük bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Yapılan projelerin ve diğer tüm faaliyetlerin başarısının ölçülebilmesi için somut verilerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Turizm desteklerinin öncelikli amacı bölge turizminin gelişmesine katkı sağlamaktır. Özellikle ziyaretçi sayılarının ve konaklama işletmelerinin doluluk oranlarının artması bu faaliyetlerin başarısını destekler niteliktedir. Ancak istatistiklere bakıldığında doluluk oranlarında anlamlı bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Tablo 4’te 2009-2015 yılları arasında Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerine gelen yabancı ziyaretçi sayıları verilmektedir. Edirne ziyaretçi sayılarında özellikle 2014 ve 2015’te, Tekirdağ’da 2015’te ve Kırklareli’nde ise 2014 ve 2015 yıllarında artış yaşandığı görülmektedir. Edirne ve Kırklareli yabancı ziyaretçi sayılarında düzenli ancak az bir artış yaşandığını ifade etmek mümkündür. Tekirdağ’da ise özellikle 2015 yılında büyük bir artış mevcuttur.

Tablo-2. Trakya Kalkınma Ajansı tarafından 2010-2016 yılları arasında proje desteği kapsamında kabul edilen turizmle ilgili projeler

Yıl	Proje Mali Destek Program Türü		
	Kâr Amacı Güden	Kâr Amacı Gütmeyen	Küçük Ölçekli Altyapı
2009	0	0	0
2010	1	1	0
Yıl	İktisadi Kalkınma	Sosyo-Ekonomik	Küçük Ölçekli Altyapı
2011	12	5	3
2012-2013	4	11	8
2013-2014	0	3	7
2015	5	4	2
2016	1	7	2
Toplam	23	31	22
Genel Toplam: 76			

Kaynak: Trakya Kalkınma Ajansı http://www.trakyaka.org.tr/content-525-proje_teklif_cagrısı.html, E.T: 10.08.2016.

Tablo-3. 2009-2015 yılları arasında Trakya Bölgesi’ndeki otellerin doluluk oranları

İl / Yıl	Doluluk Oranı (%)						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Edirne	24,13	28,67	30,91	26,20	23,43	26,38	27,38
Tekirdağ	24,69	24,49	23,99	26,71	27,20	30,64	29,53
Kırklareli	21,62	21,82	21,76	22,56	18,64	25,54	28,66

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9853/istatistikler.html>, E.T: 01.11.2016.

Tablo-4. 2009-2015 Yılları Arasında Trakya Bölgesi yabancı ziyaretçi sayıları

İl	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Edirne	2.711.389	2.622.468	2.703.085	2.697.136	2.840.479	3.090.859	3.162.945
Tekirdağ	23.312	26.574	23.502	22.765	19.999	16.124	48.502
Kırklareli	299.861	300.153	314.839	314.084	326.720	356.641	367.785

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9853/istatistikler.html>, E.T.: 01.11.2016

5. Sonuç ve öneriler

Bu çalışmada Trakya Kalkınma Ajansı'nın turizm alanında çok önemli çalışmalar yaptığı, fakat bu çalışmaların somut çıktılara aynı düzeyde yansımadağı tespit edilmiştir. Bu çıktılardan istenen düzeye ulaşabilmesi için aşağıdaki tespitler yapılmış ve çözüm önerileri getirilmiştir.

Ajans'ın hazırladığı faaliyet raporlarını düzenleyen insan kaynağı incelendiğinde turizm alanında uzman ve eğitim almış personel bulunmadığı tespit edilmiştir. Ajans bünyesinde insan kaynağının gereksinimi olan iç kaynaklara bakıldığında turizm alanında uzman ve eğitim almış personel bulunmamasının turizm tabanlı yapılan çalışmaların verimliliğini azalttığı ön görülmüştür. Her ne kadar ihtiyaç duyulan konularda ilgili paydaşlardan zaman zaman destek alınsa da kurum içerisinde de konunun uzmanı olan bir insan kaynağının yer alması gerekmektedir. Bundan sonra yapılacak olan çalışmaların verimliliğini arttırmak için Trakya Kalkınma Ajansı bünyesinde turizm uzmanı ve eğitimi almış bir personelin istihdam edilmesi yürütülen çalışmaların daha verimli olmasını, buna bağlı olarak da yerel kalkınma çalışmalarında turizm alanında istenen somut çıktılara daha fazla ulaşılmasını sağlayacaktır.

Trakya Kalkınma Ajansı'nın hibe desteklerinin yanı sıra kendisinin de yürüttüğü turizm tabanlı projeler vardır. Projeler hazırlanırken yazım aşamasında ve proje ekibi oluşturulma aşamasında turizm eğitimi almış insan kaynağının kullanılmadığı görülmüştür. Bir projenin istenen sonuçlara ulaşabilmesi öncelikle fikir aşamasının ve planlama sürecinin doğru kurgulanmasından geçmektedir. Konunun uzmanlarından bir ya da birkaçının dâhil olmadığı projelerin çıktıları istenen düzeyde olamayacaktır. Bu nedenle Ajans'ın yürüttüğü projelerde ileriye dönük somut çıktılar eksik kalmaktadır. Bu eksikliğin giderilmesi için uygulanacak olan projelerin fikir aşamasından itibaren bölgede çalışma yapan, alanında uzman akademisyenlerin davet edilmesi ve proje ekibine dâhil edilmesi gerekliliği vurgulanmaktadır.

Trakya Kalkınma Ajansı'nın hazırladığı planlar incelendiğinde ise; bölge planlarını hazırlayan akademisyen ekibin Trakya Bölgesi'ni daha önceden hiç çalışmamış akademisyenlerden oluştuğu ve bu akademisyenlerin bölge dışındaki üniversitelerden olduğu tespit edilmiştir. Metodolojide yüksek

performans ortaya koyan ama içeriğinde bölgeyi tam anlamıyla kavrayamayan, bilgi eksikliklerinin ve yanlışlarının olduğu bu çalışmalar istenen somut çıktılara ulaşmak için yeterli düzeyde değildir. Namık Kemal Üniversitesi'nde, Kırklareli Üniversitesi'nde ve Trakya Üniversitesi'nde bölgeyi tanıyan, bölgeyle ilgili çok sayıda akademik çalışma yapan akademisyenler mevcutken bu planların bölgeyi tanımayan ve daha önce bölgede çalışma yapmamış akademisyenlere yaptırılmasının büyük bir eksiklik olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmaları bölgeyi tanımayan akademisyenler ile bölgeyi tanıyan akademisyenlerin birlikte yürütmesi en sağlıklı çözüm yolu olacağı düşünülmektedir.

Başka bir ifadeyle Trakya Kalkınma Ajansı bölgede kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını yapılan çalışmalarda tam anlamıyla bir araya getirmelidir. İşbirliği içinde çalışmalar, planlamalar yapılmalıdır. Ajansın önceliği yapılacak çalışmalarda koordinasyon sağlanması olmalıdır. Çalışmanın içeriği yerel dinamiklerin önderliğinde yapılmalıdır. Yerel kalkınma anlayışı, yerel dinamiklerin harekete geçirilerek yerel toplumun ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal alanlarda sürdürülebilir kalkınma ilkelerine uygun olarak gelişim süreci sağlamayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Bu nedenle Trakya Kalkınma Ajansı yaptığı çalışmaların değerini arttırmak için yerel dinamiklere daha fazla yönelmelidir.

Kaynakça

- Ankara Kalkınma Ajansı (2016). [www.ankaraka.org.tr: http://www.ankaraka.org.tr/tr/content.asp?id=62](http://www.ankaraka.org.tr/content.asp?id=62), Erişim Tarihi: 19.07.2016.
- Arslan, F. (2016). Yönetişimsiz Yönetimler: Türkiye'de Kalkınma Ajansları. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 25(2), 29-52.
- Berber, M. Ç. (2005). Türk Bölgesel Kalkınma Politikalarında Yeni Arayışlar: Kalkınma Ajansları ve Türkiye'de Uygulanabilirliği. *Doğu Karadeniz Bölgesel Kalkınma Sempozyumu* (s. 146-155). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Devlet Planlama Teşkilatı (2016). [www.dpt.gov.tr: http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC0C695D643F68A49616EB1319471FEEF2F4A8C6DC3A74CF3](http://www.dpt.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebIcerikGosterim.aspx?Enc=83D5A6FF03C7B4FC0C695D643F68A49616EB1319471FEEF2F4A8C6DC3A74CF3), Erişim tarihi: 22.07.2016.
- Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2016). www.kirklarelikulturturizm.gov.tr

- <http://www.kirklarelikulturturizm.gov.tr/TR,64282/tarihce.html> Erişim tarihi: 15.08.2016.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü (2016), <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9853/istatistikler.html>, Erişim tarihi: 01.11.2016.
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (2016) <http://www.milliparklar.gov.tr/mp/galagolu/index.htm> Erişim tarihi: 07.11.2016.
- Özkuş, E., Demirel, D. (2012). Şehirlerin Turistik Markalaşmasında Kalkınma Ajanslarının Rolü, Bölge Planları Üzerine Bir Doküman İncelemesi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 157-181.
- Pektaş, E. (2010). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Temel Sorunlar. *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Akademik İncelemeler Dergisi*, 1-114.
- Resmî Gazete (2016). www.resmigazete.gov.tr. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/02/20060208-1.htm>, Erişim tarihi: 16.08.2016.
- The European Association Of Development Agencies (EURADA) (2016). *Creation, Development And Management Of Rdas Objectives, Organisation, Budget, Role, Marketing*. www.eurada.org: <http://www.eurada.org/files/RDA/Creation%20development%20and%20management%20of%20RDA.pdf> Erişim tarihi: 19.07.2016.
- Trakya Kalkınma Ajansı. (2012). *2013-2023 Trakya Bölgesi Turizm Master Planı*. Tekirdağ.
- Trakya Kalkınma Ajansı. (2016). www.trakyaka.org.tr: <http://www.trakyaka.org.tr/content-97-hakkimizda.html>, Erişim tarihi: 18.07.2016.
- Trakya Kalkınma Ajansı. (2016). *2015 Yılı Faaliyet Raporu*. Tekirdağ

Extended abstract in English

Thrace Region is one of Turkey's most important destination with its historical, cultural and natural assets of Tekirdag, Edirne and Kırklareli having composed and undeniable tourism potential of the province. Trakya Development Agency, in accordance with the potential of Kırklareli, Edirne and Tekirdag provinces, works towards including the development of the tourism sector in the region. The Region has an important tourism potential and there are various initiatives for the recognition of the tourism sector in the region. With that aim, Development Agency supports and prepares reports on regional tourism.

The aim of this study is to determine the impacts of Trakya Development Agency's activities and areas of responsibility on Thrace region tourism. In that study Trakya Development Agency's role on tourism were investigated. The qualitative research method was used to analyze the research and Trakya Development Agency's annual reports (reported between 2009-2015) were investigated. In the line with the obtained data, both positive and negative effects on tourism of Trakya Development Agency were identified and studied. In our days, Development Agencies are one of the most important actors in the local development of the regions. Trakya Development Agency undertakes this task in Thrace Region. Since the day The Agency was established, it has done many tourism-based work in the time period until today. It has carried out projects and activities for the development of tourism in the region, gives project grants and prepares reports and plans related to tourism in the region. All these studies are very important in terms of local development and future of the region.

In this article, it was tried to be examined on the basis of concrete success criteria whether or not all the work done by Trakya Development Agency has reached its aim sufficiently. It has been determined that the Trakya Development Agency has done very important work in the field of tourism, but these studies do not reflect the same level of concrete output. In this study, it was determined that Trakya Development Agency has made important studies in the field of tourism, but these studies do not reflect the same level of concrete output. In order for these outputs to reach the desired level, the following determinations were made and a solution proposal was introduced. When the human resources that regulate the activity, reports prepared by the Agency were examined, it was determined that there were no specialist and trained personnel in the field of tourism. Given the internal resources required by the human resources in the Agency, it is predicted that the lack of specialized and trained personnel in the field of tourism diminishes the efficiency of tourism-based work. In order to increase the efficiency of the work to be done from now on, the Trakya Development Agency will be more efficient in the employment of tourism experts and trained personnel, and accordingly the more concrete outputs in the field of tourism in the field of local development will be achieved.

The Trakya Development Agency has sponsorship projects as well as tourism-based projects. While the projects were being prepared, it was seen that the human resources that had been trained in tourism were not used during the writing phase and during the formation of the project team. The fact that a project can achieve the desired results is primarily due to the correct construction of the idea phase and the planning process. Outputs of projects for which one or several of the specialists are not included will not be at the desired level. For this reason, the projects carried out by the Agency are lacking concrete outputs for the future. It is emphasized that the projects that will be implemented in order to overcome these deficiencies need to be invited by the field academicians who work in the region since the idea stage and to be included in the project team.